

Názov projektu:

Certifikovaný študijný program pre certifikovanú pracovnú činnosť PSYCHOTERAPIA v zmysle oznámenia MZD č. 237/2006 Z.z. a výnosu z 12. apríla 2006 č. 04765/2006-SL, ktorým sa ustanovujú vzorové špecializačné študijné programy a vzorové certifikačné študijné programy.

Modul:

Vzdelávanie a výcvik v systemickej psychoterapii

Realizátor projektu:

Slovenská psychoterapeutická spoločnosť, P.O. Box 21, 911 01 Trenčín, právnická osoba, nezisková organizácia

Vzdelávanie a výcvik vykonáva:

Košický inštitút pre systemickú skúsenosť

Cieľ projektu:

v súlade so základným projektom

Odborný garant:

v súlade so základným projektom.

zodpovedný za dodržanie štruktúry: Košický inštitút pre systemickú skúsenosť –PhDr. Eva Linhová

Opis modulu:

Odbor: certifikovaná pracovná činnosť – psychoterapia V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Organizátor modulu: Košický inštitút pre systemickú skúsenosť, Húskova 47, 040 23 Košice

Miesto konania:

Psychiatrická klinika, Fakultná nemocnica L.Pasteura, 040 01 Košice

Charakteristika:

modul – vzdelávanie a výcvik v systemickej psychoterapii

Základné charakteristiky modulu projektu sú v súlade so základným projektom.

Charakteristika vzdelávania a výcviku v module – systemická psychoterapia:

Systemická psychoterapia sa ako nový moderný prúd v psychoterapii veľmi intenzívne rozvíja od sedemdesiatych a začiatku osemdesiatych rokov minulého storočia. Spočiatku našla svoje uplatnenie predovšetkým v oblasti práce s rodinami (systémové rodinné terapie), avšak neskôr sa výrazne odlišila od klasických systémových terapií predovšetkým svojím dôsledným napojením sa

na posledný vývoj v oblasti prírodných vied (biologická teória poznania - H. Maturana, F.Varela), sociálnych vied (Luhmann), filozofie (radikálny konštruktivizmus – von Foerster, von Glasersfeld, sociálny konštrukcionizmus – K. Gergen), postmodernej teórie jazyka (Wittgenstein, Derrida, de Shazer), Novotvar “systemický” odkazuje na zmenu chápania sociálnej reality, ktorá už nie je chápaná ako objektívna entita, ale ako konštrukt pozorovateľa, ktorý sociálny svet sám spoluvytvára svojou účasťou v ňom.

V systemickej psychoterapii znamená tento obrat zdôraznenie zodpovednosti terapeuta za prijaté východiská a metódy, ktoré v práci s klientami uplatňuje, za jazyk, ktorý používa. Zároveň to znamená posun v chápaní roly terapeuta, ktorý je v dialógu s klientom rovnocenným partnerom, ktorý rešpektuje klientovo "videnie" sveta a svojimi profesionálnymi zručnosťami viesť konštruktívny psychoterapeutický rozhovor umožňuje klientovi zmenu jeho sveta zmenou uhlu pohľadu, porozumenia, zmenu v "rozprávanom príbehu klientovho života". Systemická terapia je založená na spolupráci klienta a terapeuta, kedy klient je expertom na svoj život a svoj problém a terapeut je expertom na taký spôsob vedenia terapeutického rozhovoru, aby bol dostatočne podnecujúci psychoterapeutickú zmenu u klienta.

Špecifiká systemickej psychoterapie:

Systemická terapia aktivizuje osobné a sociálne zdroje klienta.

Zameriava spravidla pomáhanie viac na prítomné možnosti, ako na analýzu životnej histórie (ale reflektuje ju, v indikovaných prípadoch sa jej podrobne venuje)

Sústredzuje sa na rozvíjanie riešení problémov, nenárokujúce si dôsledné vypátranie ich príčin (aj keď ich reflektuje a prihliada k nim).

Orientuje sa na klientove silné stránky, zdroje, možnosti, nie na jeho zlyhania, či neúspechy, posilňuje jeho kompetencie.

Skracuje terapeutický proces, prináša úľavu spravidla už po niekoľkých terapeutických stretnutiach.

Vyhýba sa manipulatívnejmu pôsobeniu, rozvíja spoluprácu.

Zdôrazňuje etické hodnoty a krásu profesie.

Umožňuje terapeutovi lepšie si uvedomiť vlastné profesionálne predpoklady a predsudky a svoju pozíciu v psychoterapeutickom procese v záujme vytvárania bezpečia pre seba i klienta a rozvíjania vzájomnej spolupráce.

V prvej, základnej časti výcviku, v cca prvých dvoch rokoch, majú frekventanti predovšetkým získať základnú teoretickú a metodologickú výbavu systemickej psychoterapie prostredníctvom prednášok, odborných výkladov, seminárov, povinným štúdiom odbornej literatúry. Každý blok obsahuje teoretickú i metodicko-praktickú časť. V metodicko-praktickej časti sa frekventanti učia a trénujú si základné metodiky a techniky vedenia rozhovoru

v dvojiciach, trojiciach, malých skupinách pod vedením lektorov i samostatne a tiež techniky na rozvíjanie reflexie a sebareflexie. Tu účastníci pracujú na svojich reálnych problémových témach, čím jednak získavajú intenzívnu sebakúsenosť v pozícii klienta (účinnosť použitia techník na sebe), jednak získavajú podnety pre svoj osobný rozvoj, jednak majú možnosť v pozícii terapeuta získať väčší náhľad a sebareflexiu pri rozhodovaní sa o ďalšom vedení psychoterapie.

Po treťom bloku majú frekventanti povinnosť stretávať sa mimo výcvikových stretnutí (minimálne 1 krát medzi dvoma výcvikovými sústreďeniami) a spoločne pracovať na upevňovaní a rozvíjaní svojich zručností v rámci regionálnych skupín (tzv. špecifická praktická príprava, cca 4 – 5 frekventantov v rámci regiónu či pracoviska) pri práci so svojimi klientami alebo vzájomnej supervízii prípadov. Z týchto regionálnych stretnutí majú prinášať na výcvikové stretnutia jednak písomné správy, jednak videozáznamy z práce s klientami a tiež nové podnety pre spracovanie na výcvikovom stretnutí. Na výcvikových stretnutiach sa pracuje tiež s videozáznamami konzultácií alebo „živými“ klientami frekventantov tak, že sa konzultácie podrobne analyzujú a supervidujú a využívajú sa zároveň na výučbové účely pre celú skupinu – poukazuje sa na nevyužitú možnosti a alternatívy k demonštrovanému spôsobu práce.

Významnou súčasťou tejto časti výcviku je práca frekventanta so sebou – svojimi predpokladmi, predsudkami, presvedčeniami, ktoré sa učí reflektovať – nielen u seba, ale i u

klienta a účinne a užitočne spracovať. Tiež sa učí reflektovať svoju pozíciu v psychoterapeutickom rozhovore s cieľom navodenia účinnej spolupráce a bezpečia pre klienta i seba.

V druhej, nadstavbovej časti výcviku si frekventanti prehlbujú svoju teoretickú i metodologickú výbavu. Oboznamujú sa s teoretickým i metodologickým pozadím iných, predovšetkým príbuzných psychoterapeutických smerov (psychoanalýza, Ericksonovská hypnoterapia, humanistické terapie a i.) aj prostredníctvom seminárov s ich renomovanými predstaviteľmi. Oboznamujú sa so systemickým spôsobom práce s diagnózami (neurotické poruchy a behaviorálne poruchy, hraničné stavy, závislosti, psychotické poruchy, schizofrénia, psychosomatické ochorenia atď.), s inštitucionálnym kontextom, prácou v krízových kontextoch, kontextoch sociálnej práce.

Nadstavbová časť výcviku je veľmi intenzívne zameraná na ďalšie získavanie a rozvoj sebaskúsenosti budúceho psychoterapeuta – prácou na jeho osobných i profesionálnych témach v rámci skupinových i individuálnych supervízií vedených prizvanými supervízormi zo zahraničia (ČR a Rakúsko), riadne akreditovanými podľa podmienok EAP.

Program stretnutí je do značnej miery modifikovaný tiež potrebami frekventantov, ich skúsenosťami a špecializáciou. Podľa toho si účastníci tiež

vyberajú odbornú zahraničnú literatúru, s ktorou samostatne pracujú a výsledky svojho samoštúdia prezentujú v skupine prostredníctvom samostatne vedených odborných seminárov, workshopov.

Prijímanie uchádzačov:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Výber uchádzačov:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku

Na dlhodobý komplexný výcvik v systemickej psychoterapii sú prijímaní uchádzači z pomáhajúcich profesií s pregraduálnym vysokoškolským vzdelaním – psychológia, psychiatria, špeciálna, liečebná pedagogika, sociálna práca – na základe individuálneho vstupného pohovoru s lektorom výcviku. V pohovore sa skúma motivácia k psychoterapeutickému vzdelávaniu, doterajšia kvalifikácia a prax. Uchádzač o psychoterapeutické vzdelávanie a výcvik sa musí predovšetkým zaviazat' k priebežnej klinickej psychoterapeutickej praxi počas trvania výcviku a k priebežnému plneniu všetkých ďalších podmienok. S uchádzačom sa po objasnení všetkých odborných i organizačných súvislostí podpisuje právne záväzná Zmluva s účastníkom výcviku.

Rozsah teoretických vedomostí:

- modul rozvíja rozsah uvedený v základnom projekte:

Vývinové teórie človeka a teórie poznania – 70 hodín

- historický pohľad na psychoterapiu ako „liečbu slovom“, veda a pomáhajúce profesie, systemická terapia a jej väzby s príbuznými smermi - psychoanalýzou, humanistickými terapiami, ericksonovskou hypnoterapiou – 10 hod
- teória poznania (Piaget), biologická teória poznania (Maturana), systemické chápanie vývinu človeka ako autopoiézy – 20 hod
- základné vývinové teórie človeka – 10 hod
- konštruktivistické teórie o vývine človeka a jeho poznání – 20 hod
- sociálno-konštrukcionistické teórie človeka – 10 hod
- Oboznámenie sa s príbuznými psychoterapeutickými prístupmi – 20 hod
- psychodynamické smery a psychoanalýza -10 hod
- humanistické terapie, behaviorálna terapia – 5 hod
- ericksonovská hypnoterapia – 5 hod

- Teória zmeny v terapeutickom procese - 10 hod
- výskumy v psychoterapii, kritériá efektívnosti psychoterapie – 2 hod
- účinné faktory v psychoterapii – 2 hod
- výskumy v systemickej psychoterapii, účinnosť systemickej psychoterapie – 3 hod
- čo spôsobuje zmenu v systemickej psychoterapii – 3 hod
- Chápanie sociálnych a interpersonálnych otázok vo vzťahu k psychoterapii – 5 hod
- sociálny konštrukcionizmus (K.Gergen), chápanie JA ako sociálne konštruovaného – 1 hod
- teórie systémov (Bertalanfy, Bateson), teórie sociálnych systémov (Parsons, Maturana, Luhmann) – 2 hod
- prístupy rodinnej terapie – štrukturalistická, strategická, systemická – 2 hod
- Teória psychopatológie – 30 hod

Teória vzniku patol.symptómov podľa hlavných smerov systemickej psychoterapie :

- klinická systemická teória – Hamburgská škola (Kurt Ludewig) – 10 hod
- klinická systemická teória – Solution focused approach (Shazer, Berg) – 10 hod
- klinická systemická teória – naratívna terapia (White, Epston, Freedmann) – 10 hod
- Teória hodnotenia, posudzovania, indikačné pravidlá a intervencie – 15 hod
- posudzovanie a diagnostika v príbuzných prístupoch a v systemickej terapii - 5 hod
- práca s diagnózami a výber intervenčných metód podľa indikácie, kritériá normy a patológie zo systemického hľadiska podľa jednotlivých smerov –10 hod

Obsah a rozsah praktických zručností a skúseností:

Zhodné so základným projektom a je v našom module špecifikovaný takto:

Základná metodologická systemická výbava – 45 hod

- základné pojmy: problém, klient, pozorovateľ, rozlíšenie objektivistického a konštruktivistického rozhovoru - 15 hod
- reflektovanie a reflektovanie v tíme, základné rozlíšenie pomoci a kontroly, otvorenie rozhovoru s klientom - 15 hod
- rozdelenie otázok (K.Tomm, T. Andersen), konštruktívne otázky, 8 spôsobov profesionálnej práce - detailné rozlíšenie pomoci a kontroly – 15 hod
- Solution Focused Approach – 30 hod
- orientácia na zdroje, možnosti a riešenia, používanie užitočných otázok, formulovanie užitočných cieľov „better goals“ – 15 hod
- použitie metodiky „miracle question“ a jej spracovanie, reflektujúci tím v SFA, záverečná intervencia a zadávanie domácich úloh v SFA, diagnostika vzťahu terapeut-klient a jeho praktické využitie v terapii – 15 hod
- Hamburgská škola – zákazkový prístup – 30 hod

- cesta: podnet-problém-žiadosť-objednávka-zákazka, formulovanie a definovanie zákazky, práca na zákazke, práca s viacerými zákazkami - 15 hod

- reflektujúci tím v ZP, zásady formulovania záverečnej intervenciehamburgského typu a zadávanie domácich úloh - 15 hod

- Naratívna terapia – 30 hod

- základná štruktúra naratívneho rozhovoru, dekonštruktívne načúvanie,

nácvik dekonštrukcie v rozhovore – 15 hod

- metodika externalizácie, nácvik externalizácie, prepojenie dekonštrukcie - externalizácie-reautorizácie v psychoterapii – 15 hod

- Práca terapeuta so sebou – 45 hod

- reflektovanie vlastných predpokladov i predpokladov klienta a ich vzájomnej prepojenosti, fundamentálne profesionálne predpoklady – 15 hod

- bezpečie a istota terapeuta - sebarefektovanie, tri stavy mysle terapeuta a ich užitočné spracovanie v rozhovore, algoritmus Peclovej – 15 hod

- sebarefektovanie pozície terapeuta – Pražský výt'ah (Strnad), model troch uskutočniteľných krokov k navodeniu bezpečia a spolupráce s klientom – 15 hod

Etika v systemickej terapii – 20 hod

- využitie 10+1 vodítok v systemickej terapii, logické účtovníctvo – 20 hod

Práca s kontextom, komplexitou, kontext inštitúcie – 40 hod

- pole spoločnej práce s klientom, tréning reflektovania rôznych zákaziek – 10 hod

- práca v sieti zákaziek (Salamonov model), hierarchia zákaziek, reflektovanie inštitucionálneho kontextu - 20 hod

- práca s kontextom, jazykové hry troch systémov : klient-terapeut-inštitúcia - 10 hod

- Práca s párom, rodinou alebo jej časťou – 30 hod

- prijímanie rôznych zákaziek od členov rodiny, páru, práca s protichodnými zákazkami, terapeutické vedenie páru, rodiny, práca s rodičom a dieťaťom – 17 hod

- používanie cirkulárnych otázok v rodinnej terapii, práca s rodinou bez rodiny – 3 hod

- systemická terapia s dieťaťom – 10 hod

- Práca s diagnózami – 80 hod

- intervencie v krízových kontextoch (suicídálne stavy, akútne krízy, ohrozenie života pacienta) – 10 hod
- neurotické a behaviorálne poruchy – 10 hod
- poruchy v dôsledku abúzu psychoaktívnych látok – závislosti – 10 hod
- psychosomatické ochorenia a poruchy – 10 hod
- hraničné stavy (borderline a i.) – 10 hod
- psychotické poruchy, schizofrénie – 10 hod
- iné poruchy a ochorenia – 20 hod

Organizačná forma:

Organizátor modulu:

Košický inštitút pre systemickú skúsenosť

Miesto konania:

Psychiatrická klinika, Fakultná nemocnica L.Pasteura, 040 01 Košice

Lektori:

pre teoretickú časť:

PhDr. Eva Linhová

pre praktickú časť:

PhDr. Vratislav Strnad Dr.Phil. Ferdinand Wolf

Zodpovedný:

Za teoretickú časť:

h.doc.MUDr. Jozef Hašto, PhD.

prof.PhDr. A. Heretik, PhD.

Za praktickú časť:

PhDr. Eva Linhová,

Časový harmonogram:

Štruktúra vzdelávania obsahuje:

- teoretické vzdelávanie 150 hod
- metodológia a sebakúsenosť 350 hod
- špecifická praktická príprava (v reg.skupinách)
100 hod - z toho 50 hod cvičnej terapie v skupine
- supervízia skupinová 150 hod
- supervízia individuálna 50 hod (zabezpečuje si frekventant počas výcviku individuálne so supervízormi menovanými inštitútom)
- individuálna cvičná terapia 100 hod (zabezpečuje si počas výcviku

frekventant samostatne u terapeuta zo Zoznamu terapeutov SPS)
• praktikum psychoterapeutickej práce 600 hod (zabezpečuje si
frekventant samostatne, z toho min. 200 hod praktikum
v zdravotníckom zariadení)

spolu: 1550 hod

1.semester: 3 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

2.semester: 3 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod 1 x 5 hod cvičná terapia v skupine 1 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

3.semester: 3 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod 2 x 5 hod cvičná terapia v skupine 2 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

4.semester: 2 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

1 x trojdňový blok skupinovej supervízie 25 hod

2 x 5 hod cvičná terapia v skupine

2 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

5.semester: 3 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

1 x trojdňový blok skupinovej supervízie 25 hod

2 x 5 hod cvičnej terapie v skupine

2 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

6.semester: 2 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

1 x trojdňový blok skupinovej supervízie 25 hod

2 x 5 hod cvičnej terapie v skupine

2 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

7.semester: 2 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

1 x trojdňový blok skupinovej supervízie 25 hod

1 x 5 hod cvičnej terapie v skupine

1 x 5 hod špecifická príprava v regionálnej (peer) skupine

8.semester: 2 x trojdňový výcvikový blok á 25 hod

2 x trojdňový blok skupinovej supervízie á 25 hod

Priebežné hodnotenie frekventantov:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Prvá časť výcviku končí spravidla tzv. „malými obhajobami“, kedy frekventanti majú prezentovať pred skupinou a lektormi získané vedomosti a zručnosti na nimi vedenom, kazuisticky spracovanom prípade – prezentuje v skupine svoju písomne spracovanú kazuistiku (cca 5 strán) a jednu videoukážku a spolu s lektormi reflektuje svoju prácu (obdoba záverečných obhajob). Počas celého výcvikového programu sú účastníci povinní sa aktívne zúčastňovať práce v skupine či menších skupinách a dvojiciach, priniesť k analyzovaniu predpísaný počet videozáznamov (minimálne 3) svojich konzultácií s klientmi, písomných záznamov zo svojej psychoterapeutickej praxe (minimálne 10 protokolov z vedenia troch psychoterapeutických prípadov), písomne spracované eseje k predpísaným povinným študijným textom, zúčastňovať sa práce v regionálnych skupinách, pracovať so zahraničnou odbornou literatúrou (prezentovať v skupine), podrobovať sa pravidelnej individuálnej a

skupinovej supervízií v predpísanom rozsahu.

Záverečná skúška

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Priebeh záverečnej skúšky:

Vzdelávanie a výcvik v systemickej psychoterapii končí verejnými obhajobami – spoločnou rozpravou s odbornou komisiou - ku ktorým má kandidát predložiť a prezentovať písomnú prácu – komentovanú kazuistiku (minimálne 10 strán) a k nej dva videozáznamy ilustrujúce priebeh jedného prípadu. Písomná práca by mala podať celkový prehľad o prípade, k akým terapeutickým zmenám v jeho priebehu došlo, ktoré možnosti zostali nevyužité. Mala by ukázať, o ktoré systemické spôsoby práce sa kandidát opiera a čo ho k ich použitiu viedlo, teda ako v danom prípade prepojil teoretické modely s praxou. Prezentáciou prípadu a v spoločnej rozprave s komisiou by mal kandidát predviesť a obhájiť svoj terapeutický „štýl“ práce v súlade s kritériami kladenými na systemickú psychoterapiu.

Skúšobná komisia:

Za SPS – v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku. Za ISZ KE - PhDr. Eva Linhová, PhDr. Vratislav Strnad

Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe:

Min. 200 hod v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Súčasný stav špecialistov v systemickej psychoterapii na Slovensku:

- zapísaná v Zozname psychoterapeutov SR: PhDr. Eva Linhová
4 ukončili obhajobou úspešne výcvik (v r. 2005), dopĺňujú si supervízie a cvičnú terapiu pre splnenie podmienok EAP, event. čakajú na zápis do Zoznamu psychoterapeutov SR.
ďalší kandidáti, ktorí sa pripravujú na záverečné obhajoby (marec-apríl 2007) , počet 14.

Financovanie štúdia:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Protokoly o hodnotení vedomostí a praktických zručností:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Literatúra:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Špecifická odborná literatúra k systemickej psychoterapii.

Na prvom stretnutí výcviku účastníci obdržia povinné študijné texty a niektoré knihy na CD v elektronickej podobe a tiež študijné materiály v tlačenej forme. Okrem toho si majú možnosť zakúpiť niektoré tituly povinnej odbornej literatúry (distribuuje ISZ Praha).

Schlippe v. A., Schweitzer, J.: Systemická terapie a poradenství, Cesta Brno 2001

Úlehla, I.: Umění pomáhat, Renesance, Písek, 1996

Schiepek, G., Die Grundlagen der systemischen Therapie, Vandenhoeck, Ruprecht, 1999

Brandl-Nebehay, A., kol., Systemische Familientherapie, Facultas Wien, 1998

Kriz, J.: Systemtheorie für Psychotherapeuten, Psychologen und Mediziner, Facultas Wien, 1999

Simon, F.B., Stierlin, H. : Slovník rodinné terapie, Konfrontace 1995

Welter-Enderlin, R., Hildebrand, B. : Gefühle und Systeme, Carl-Auer-Systeme, 1998

Ludewig, K. : Systemická terapie: Základy klinické teorie a praxe, ISZ v nakladatelství Pallata 1994

Ludewig, K. : Leitmotive systemischer Therapie, Clett-Cotta, 2002 (v súčasnosti sa prekladá do češtiny) Zošity KONS, ISZ Praha

Shazer de, S.: Words were originally Magic, W.W. Norton N.Y., 1994

Berg, I.K., Miller, S.: Working with the Problem Drinkers, W.W. Norton, 1992

McLeod, J. : Narrative and Psychotherapy. London: Sage Publ., 1997

Freedman, J., Combs, G. : Narrative Therapy, N.Y.: Norton., 1996

Gadamer, H. G. : Člověk a řeč. Praha: Oikoymenth, 1999

White, M., Epston, D. : Narrative means to therapeutic ends. N.Y.: Norton, 1990

Foucault, M. : Myšlení vnějšku. Praha: Herrmann a synové, 1996

Strnad, V. : Cestou příběhu, Psychologie dnes, červenec-srpen, 2002

Epstein : Der narrative Turn, 1996

Harré R., Gillet R.G.: Diskurz a myseľ, IRIS Bratislava 2001

Pecháčková S.: Zpráva o systemické terapii, ISZ Praha, 1992

Giertlová K.: Manažovať a koučovať systemicky? Áno! Dali-BB, Banská Bystrica, 2004

Študijný plán

– sylabus vzdelávania a výcviku v systemickej psychoterapii

Špecializačný odbor:

certifikačný študijný program – psychoterapia Modul: Systemická psychoterapia

Miesto konania:

Psychiatrická klinika FN Košice
Zodpovedný: PhDr. Eva Linhová

Časový harmonogram:

1.semester:

Teória a supervízia: 45 hod teória
- historický pohľad na psychoterapiu ako liečbu slovom, veda a pomáhajúce
profesie systemická psychoterapia vo vzťahu k príbuzným smerom
(psychoanalýza, humanistické psychoterapie, ericksonovská klinická
hypnoterapia) – 10 hod
vývinové teórie človeka, konštruktivistické teórie o vývine človeka a jeho poznani
1.časť – 15 hod
teórie vývinu a poznania, biologická teória poznania, vývin ako autopoieza 1.časť -
10 hod
vývinové teórie človeka z hľadiska soc.-konštrukcionizmu – 10 hod

Metodika a sebakúsenosť : 30 hod
rozlišenie „objektivistického“ a konštruktivistického rozhovoru, systemické
definície pojmov: klient, problém, pozorovateľ – 15 hod
reflektovanie a reflektovanie v tíme, základné rozlišenie pomoci a kontroly,
otvorenie rozhovoru s klientom – 15 hod

2.semester:

Teória a supervízia: 35 hod teória
konštruktivistické teórie človeka a poznania 2.časť - 15 hod
teórie vývinu a poznania (Piaget), biologická teória poznania (Maturana, Varela) 2. časť
– 10 hod
klinická teória Solution Focused Approach (de Shazer, I.K. Berg) –
10 hod

Metodika a sebakúsenosť: 40 hod
- rozdelenie otázok, konštruktívne otázky, 8 spôsobov profesionálnej práce
- 15 hod
- orientácia na zdroje, možnosti a riešenia, používanie užitočných otázok,
formulovanie užitočných cieľov „better goals“ - 15 hod
- použitie metodiky „miracle question“ a jej spracovanie, reflektujúci tím
v SFA, záverečná intervencia a zadávanie domácich úloh v SFA –10 hod
- 5 hod špecifická praktická príprava v regionálnych skupinách
Cvičná terapia v skupine : 5 hod

3.semester:

Teória a supervízia: 20 hod teória
klinická teória K. Ludewiga – Hamburgská škola, – 10 hod
klinická teória naratívnej terapie (White, Epston, Freedmann) – 10 hod

Metodika a sebaskúsenosť: 55 hod :

- diagnostika vzťahu terapeut-klient a jeho využitie v terapii – 5 hod

- cesta: podnet-žiadosť-objednávka- zákazka 5 hod

práca na zákazke, práca s viacerými zákazkami – 10 hod

reflektujúci tím v ZP, záverečná intervencia hamburgského typu, zadávanie domácich

úloh – 15 hod

základná štruktúra naratívneho rozhovoru, dekonštruktívne načúvanie, nácvik

dekonštrukcie v rozhovore 15 hod

- metodika externalizácie – 5 hod

10 hod – špecifická praktická príprava v regionálnych skupinách

Cvičná terapia v skupine: 10 hod

4. semester:

Teória a supervízia: 10 hod teória

- psychodynamické smery a psychoanalýza a paralely so systemickou psychoterapiou

25 hod skupinová supervízia 10 hod individuálna supervízia

Metodika a sebaskúsenosť: 40 hod

nácvik externalizácie, prepojenie dekonštrukcie-externalizácie-reautorizácie v terapii – 10 hod

práca terapeuta so sebou: reflektovanie vlastných predpokladov i redpokladov klienta a ich vzájomnej prepojenosti, fundamentálne profesionálne predpoklady – 15 hod

bezpečie a istota terapeuta – sebarefektovanie, tri stavy mysle a ich užitočné spracovanie v rozhovore, algoritmus Peclovej – 15 hod

10 hod – špecifická praktická príprava v regionálnych skupinách Cvičná terapia v skupine: 10 hod

5.semester:

Teória a supervízia: 10 hod teória

- humanistické terapie, behaviorálna terapia, ericksonovská klinická hypnoterapia a paralely so systemickou psychoterapiou – 10 hod

25 hod skupinová supervízia 10 hod individuálna supervízia

Metodika a sebaskúsenosť: 65 hod

sebarefektovanie pozície terapeuta – 5 hod

práca terapeuta so sebou: Pražský výťah (Strnad), model troch

uskutočniteľných krokov k navodeniu bezpečia a spolupráce s klientom – 10 hod

etika v systemickej terapii: využitie 10+1 vodičok v systemickej terapii, logické účtovníctvo - 20 hod

práca s kontextom, komplexitou: pole spoločnej práce s klientom, tréning reflektovania rôznych zákaziek , reflektovanie inštitucionálneho kontextu

- 20 hod

- psychoterapia s dieťaťom a rodičom – úvod – 5 hod

10 hod 50 hod skupinová supervízia, záverečné obhajoby 10 hod individuálna supervízia

Metodika a sebaskúsenosť: 40 hod
neurotické a behaviorálne poruchy – 5 hod
hraničné stavy (borderline a i.) – 10 hod
psychotické poruchy, schizofrénie – 10 hod
iné poruchy a ochorenia – 15 hod -

Zodpovední za dodržanie rozpisu učiva:

PhDr. Eva Linhová PhDr. Vratislav Strnad

Spôsob hodnotenia v priebehu štúdia:

minimálne 90% účasť na všetkých výcvikových aktivitách
min. 3 videozáznamy konzultácií s klientom z vlastnej praxe
100% účasť na aktivitách regionálnej skupiny
min. 10 protokolov z vedenia troch prípadov z vlastnej psychoter. Praxe
úspešné splnenie podmienok „malých obhajob“ v polovici výcviku (min.5 strán kazuistika a jedna videoukážka z vedenia prípadu

písomne spracované eseje k povinnej literatúre

preklad, spracovanie článku zo zahraničnej literatúry s problematikou systemickej terapie podľa vlastného výberu a zamerania (schválené lektormi výcviku) a jeho prezentácia pred skupinou formou workshopu, referátu a pod.

pravidelné podrobovanie sa individuálnej a skupinovej supervízií počas výcviku
aktívna účasť pri vedení cvičných konzultácií počas výcviku

ŠPECIFICKÁ ODBORNÁ LITERATÚRA K SYSTEMICKEJ PSYCHOTERAPII

Schlippe v. A., Schweitzer, J.: Systemická terapie a poradenství, Cesta Brno 2001

Úlehla, I.: Umění pomáhat, Renesance, Písek, 1996

Schiepek ,G., Die Grundlagen der systemischen Therapie, Vandenhoeck, Ruprecht, 1999

Brandl-Nebehay, A., kol., Systemische Familientherapie, Facultas Wien, 1998

Kriz, J.: Systemtheorie für Psychotherapeuten, Psychologen und Mediziner, Facultas Wien, 1999

Simon, F.B., Stierlin, H. : Slovník rodinné terapie, Konfrontace 1995

Welter-Enderlin, R., Hildebrand,B. :Gefühle und Systeme, Carl-Auer-Systeme, 1998

Ludewig, K. : Systemická terapie: Základy klinické teorie a praxe, ISZ v nakladatelství Pallata 1994

Ludewig, K. : Leitmotive systemischer Therapie, Clett-Cotta, 2002 (v súčasnosti sa prekladá do češtiny) Zošity KONS, ISZ Praha

- Shazer de, S.: Words were originally Magic, W.W. Norton N.Y., 1994
- Berg, I.K., Miller,S.: Working with the Problem Drinkers,W.W.Norton, 1992
- McLeod, J. : Narrative and Psychotherapy. London: Sage Publ.,1997
- Freedman, J., Combs, G. : Narrative Therapy, N.Y.: Norton.,1996
- Gadamer, H. G. : Člověk a řeč. Praha: Oikoymenh,1999
- White, M., Epston, D. : Narrative means to therapeutic ends. N.Y.: Norton,1990
- Foucault, M. : Myšlení vnějšku. Praha: Herrmann a synové,1996
- Strnad, V. : Cestou příběhu, Psychologie dnes, červenec-srpen, 2002
- Epstein : Der narrative Turn, 1996
- Harré R., Gillet R.G.: Diskurz a myseľ, IRIS Bratislava 2001
- Pecháčková S.: Zpráva o systemické terapii, ISZ Praha, 1992
- Giertlová K.: Manažovat' a koučovat' systemicky? Áno! Dali-BB, Banská Bystrica,
2004